

Izvešće o rezultatima monitoringa ptica na ribnjacima Siščani i Blatnica 2017. godine

Izvešće o rezultatima monitoringa ptica na ribnjacima Siščani i Blatnica 2017. godine

Autor: Darko Podravec

Monitoring ptica od travnja do lipnja te od kolovoza do listopada tijekom 2017. izvršen je sukladno Autorskom ugovoru od 5. travnja 2017. godine s Javnom ustanovom za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Bjelovarsko bilogorske županije, na području ribnjaka Siščani i Blatnica unutar dijela Ekološke mreže (HR2000440 – Ribnjaci Siščani i Blatnica). Terenska istraživanja kao i izradu ovog izvješća obavio je Darko Podravec.

Sadržaj

1. Metode i rezultati monitoringa	3
1.1. Vrijeme provedbe monitoringa	3
1.2. Opis metode monitoringa staništa i rezultati	3
1.2.1. Opis metode bilježenja razloga ugroženosti	5
1.2.2. Opis metode prebrojavanja ptica i rezultati	10
1.2.3. Procjena gnijezdećih populacija	13
2. Ocjena očuvanosti i ugroženosti područja	14
3. Sažetak	15
Dodatak 1. Fotografije pojedinih ploha na područjima monitoringa	
Dodatak 2. Brojnost zabilježenih ptica na području ribnjaka Siščani i Blatnica	

1. Metode i rezultati monitoring

1.1. Vrijeme provođenja monitoringa

Prebrojavanje ptica na ribnjacima je obavljano jedan puta mjesečno u razmacima od četiri tjedna ovisno o vremenskim prilikama te aktivnostima na ribnjacima. Datumi kad je prebrojavanje napravljeno te trajanje svakog obilaska opisani su u Tablici 1.

Redni broj obilaska	Datum	Trajanje
1.	23.4.2017.	07:05-13:10
2.	13.5.2017.	06:35-12:40
3.	10.6.2017.	06:05-11:30
4.	12.8.2017.	07:10-11:30
5.	23.9.2017.	06:50-11:25
6.	14.10.2017.	07:50-12:05

Tablica 1. Raspored obilazaka ribnjaka Sišćani i Blatnica tijekom 2017. godine

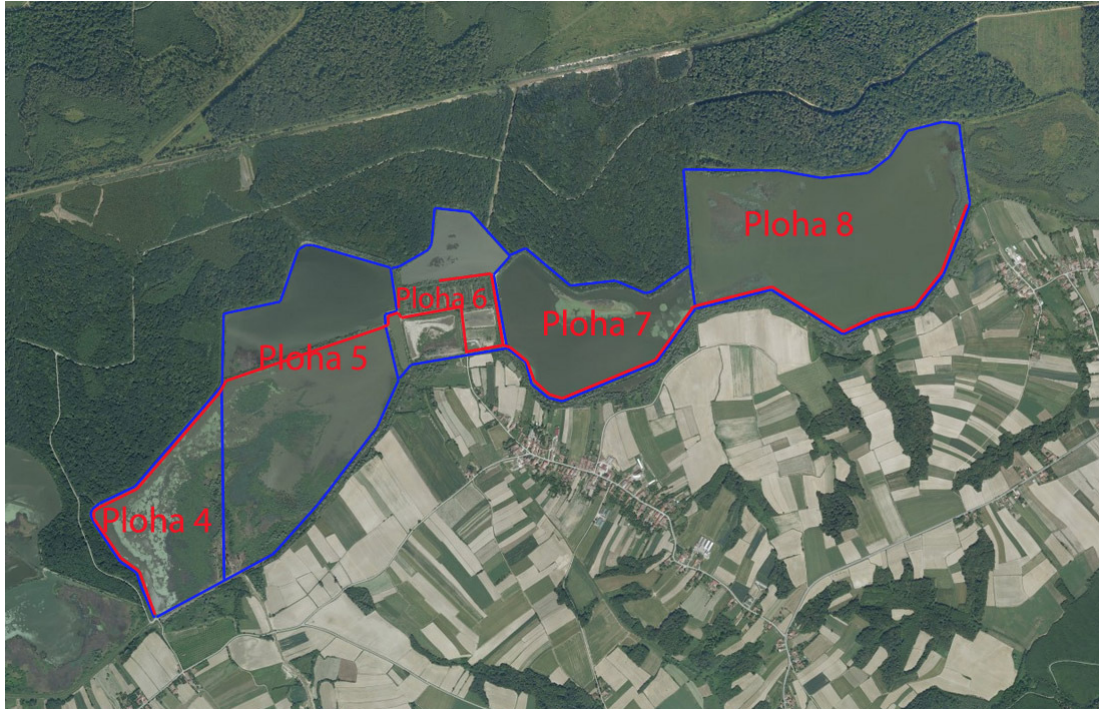
1.2. Opis metode monitoring staništa i rezultati

Za potrebe monitoringa ptica područje svakog ribnjaka podijeljeno je na više manjih područja (tzv. ploha prebrojavanja) na isti način kao i za vrijeme prethodnih monitoringa (Praćenje stanja ornitofaune na području Nacionalne ekološke mreže HR100009 – Ribnjaci uz Česmu (Sišćani, Blatnica, Narta i Vukšinc), Konačno izvješće za 2010. godinu, Tibor Mikuska; Praćenje stanja ornitofaune na području Nacionalne ekološke mreže HR100009 – Ribnjaci uz Česmu (Sišćani, Blatnica, Narta i Vukšinc), Konačno izvješće za 2012. godinu, Tibor Mikuska; Izvješće o rezultatima monitoringa ptica na ribnjacima Sišćani i Blatnica u drugoj polovici 2015. godine, HDZPP, Darko Podravec; Izvješće o rezultatima monitoringa ptica na ribnjacima Sišćani i Blatnica u drugoj polovici 2016. godine, HDZPP, Darko Podravec). Ovogodišnje izvješće koristi se najnovijom nomenklaturom latinskih naziva (LARUS, S. Barišić, J. Kralj, L. Jurinović: Rare birds in Croatia, Zagreb 2016.). Najčešće je to napravljeno tako da jedna proizvodna tabla na ribnjaku predstavlja jednu plohu, osim u slučajevima kad su table male pa ih se odjednom može lijepo promatrati ili kad je tabla prevelika pa se mora podijeliti na dvije ili više ploha. Oba ribnjačarska kompleksa se međusobno dodiruju, pa su obilaženi isti dan. Plohe prebrojavanja sa ucrtanim rutama obilaska prikazane su na slici 1. (ribnjaci Sišćani) i slici 2. (ribnjaci Blatnica).

Slika 1. Plohe monitoringa ptica močvarica na području ribnjaka Siščani obuhvaćene plavom linijom, s ucrtanom rutom obilaska duž crvene linije

Slika 2. Plohe monitoringa ptica močvarica na području ribnjaka Blatnica obuhvaćene plavom linijom, s ucrtanom rutom obilaska duž crvene linije

1.2.1. Opis metode bilježenja razloga ugroženosti

Razlozi ugroženosti i ometanja ptica bilježeni su jednostavnim opažanjem stanja na ribnjaku. Stanje staništa opisivano je količinom vode koja prekriva pojedinu plohu te površinom plutajuće močvarne vegetacije. Također, bilježeni su i svi oblici uznemiravanja ptica poput lova, ribnjačarskih radova i slično. Svaka ploha je fotografirana u što širem kutu, na način da je vidljivo stanje staništa.

Podaci o stanju na ribnjacima tijekom monitoringa 2017. godine su prikazani u tablicama 1. – 6.

U **Dodatku 1.** ovog izvještaja su fotografije ploha svakog područja snimljene tijekom svakog obilaska.

Tablica 1. Prikaz stanja staništa na području ribnjaci Siščani i Blatnica za datum obilaska 23.4.2017. (1. obilazak)

Datum	Područje	Ploha	Vremenske prilike i trajanje obilaska cijelog područja	Zabilježeno uznemiravanje	Opis vegetacije na plohi	Opis količine vode na plohi
23.4.2017	Siščani	1	7:05 - 7:45 sati; kiša, 9 C		Bez vegetacije	vodena površina prekriva 100% površine
23.4.2017	Siščani	2	7:45 - 8:25 sati; kiša, 9 C		Tršćak 25%-50%	vodena površina prekriva 100% površine
23.4.2017	Siščani	3	8:25 - 8:45 sati; oblačno, 9 C		Tršćak 25%-50%	vodena površina prekriva 100% površine
23.4.2017	Blatnica	4	8:45 - 9:15 sati; oblačno, 9 C		Tršćak i stabla 50%-75%	vodena površina prekriva 100% površine
23.4.2017	Blatnica	5	9:15 - 10:55 sati; oblačno, 9 C		Tršćak i stabla 25%-50%	vodena površina prekriva 100% površine
23.4.2017	Blatnica	6	11:00 - 11:15 sati; oblačno, 9 C		Tršćak 0%-25%	vodena površina prekriva 100% površine
23.4.2017	Blatnica	7	11:15 - 12:35 sati; oblačno, 9 C		Bez vegetacije	vodena površina prekriva 100% površine
23.4.2017	Blatnica	8	12:35 - 13:10 sati; oblačno, 9 C		Tršćak 0%-25%	vodena površina prekriva 100% površine

Tablica 2. Prikaz stanja staništa na području ribnjaci Siščani i Blatnica za datum obilaska 13.5.2017. (2. obilazak)

Datum	Područje	Ploha	Vremenske prilike i trajanje obilaska cijelog područja	Zabilježeno uznemiravanje	Opis vegetacije na plohi	Opis količine vode na plohi
13.5.2017	Siščani	1	6:35 - 8:05 sati; vedro, 15 C		Bez vegetacije	vodena površina prekriva 100% površine
13.5.2017	Siščani	2	8:05 - 8:55 sati; vedro, 15 C		Tršćak 25%-50%	vodena površina prekriva 100% površine
13.5.2017	Siščani	3	8:55 - 9:35 sati; vedro, 15 C		Tršćak 25%-50%	vodena površina prekriva 100% površine
13.5.2017	Blatnica	4	9:35 - 10:10 sati; vedro, 15 C		Tršćak i stabla 50%-75%	vodena površina prekriva 100% površine
13.5.2017	Blatnica	5	10:10 - 11:05 sati; vedro, 15 C		Tršćak i stabla 25%-50%	vodena površina prekriva 50% površine
13.5.2017	Blatnica	6	11:05 - 11:35 sati; vedro, 15 C		Tršćak 0%-25%	vodena površina prekriva 100% površine
13.5.2017	Blatnica	7	11:35 - 12:05 sati; vedro, 15 C		Bez vegetacije	vodena površina prekriva 100% površine
13.5.2017	Blatnica	8	12:05 - 12:40 sati; vedro, 15 C		Tršćak 0%-25%	vodena površina prekriva 100% površine

Tablica 3. Prikaz stanja staništa na području ribnjaci Siščani i Blatnica za datum obilaska 10.6.2017 (3. obilazak)

Datum	Područje	Ploha	Vremenske prilike i trajanje obilaska cijelog područja	Zabilježeno uznemiravanje	Opis vegetacije na plohi	Opis količine vode na plohi
10.6.2017	Siščani	1	6:05 - 7:15 sati; vedro, 20 C		Plutajuća vegetacija 0%-25%	vodena površina prekriva 100% površine
10.6.2017	Siščani	2	7:15 - 7:55 sati; vedro, 20 C		Tršćak 25%-50%	vodena površina prekriva 100% površine

Izvešće o rezultatima monitoringa ptica na ribnjacima Sišćani i Blatnica 2017. godine

10.6.2017	Sišćani	3	7:55 - 8:35 sati; vedro, 20 C		Tršćak 25%-50%	vodena površina prekriva 100% površine
10.6.2017	Blatnica	4	8:35 - 9:40 sati; vedro, 20 C		Tršćak i stabla 50%-75%	vodena površina prekriva 100% površine
10.6.2017	Blatnica	5	9:40 - 10:05 sati; vedro, 20 C		Tršćak i stabla 25%-50%	vodena površina prekriva 50% površine
10.6.2017	Blatnica	6	10:05 - 10:25 sati; vedro, 20 C		Tršćak 0%-25%; plutajuća vegetacija 0%-25%	vodena površina prekriva 100% površine
10.6.2017	Blatnica	7	10:25 - 10:55 sati; vedro, 20 C		Plutajuća vegetacija 25%-50%	vodena površina prekriva 100% površine
10.6.2017	Blatnica	8	10:55 - 11:25 sati; vedro, 20 C		Tršćak 0%-25%	vodena površina prekriva 100% površine

Tablica 4. Prikaz stanja staništa na području ribnjaci Sišćani i Blatnica za datum obilaska 12.8.2017 (4. obilazak)

Datum	Područje	Ploha	Vremenske prilike i trajanje obilaska cijelog područja	Zabilježeno uznemiravanje	Opis vegetacije na plohi	Opis količine vode na plohi
12.8.2017	Sišćani	1	7:10 - 7:35 sati; vedro, 22 C		Plutajuća vegetacija 0%-25%	vodena površina prekriva 100% površine
12.8.2017	Sišćani	2	7:35 - 8:15 sati; vedro, 22 C		Tršćak 25%-50%	vodena površina prekriva 75% površine
12.8.2017	Sišćani	3	8:15 - 8:45 sati; vedro, 22 C		Tršćak 25%-50%	vodena površina prekriva 75% površine
12.8.2017	Blatnica	4	8:45 - 9:30 sati; vedro, 22 C		Tršćak i stabla 50%-75%	vodena površina prekriva 100% površine
12.8.2017	Blatnica	5	9:30 - 9:55 sati; vedro, 22 C		Tršćak i stabla 25%-50%	vodena površina prekriva 50% površine

Izvešće o rezultatima monitoringa ptica na ribnjacima Siščani i Blatnica 2017. godine

12.8.2017	Blatnica	6	9:55 - 10:10 sati; vedro, 22 C		Tršćak 0%-25%; plutajuća vegetacija 0%-25%	vodena površina prekriva 100% površine
12.8.2017	Blatnica	7	10:10 - 10:35 sati; vedro, 22 C		Plutajuća vegetacija 25%-50%	vodena površina prekriva 100% površine
12.8.2017	Blatnica	8	10:35 - 11:30 sati; vedro, 22 C		Tršćak 0%-25%	vodena površina prekriva 100% površine

Tablica 5. Prikaz stanja staništa na području ribnjaci Siščani i Blatnica za datum obilaska 23.9.2017. (5. obilazak)

Datum	Područje	Ploha	Vremenske prilike i trajanje obilaska cijelog područja	Zabilježeno uznemiravanje	Opis vegetacije na plohi	Opis količine vode na plohi
23.9.2017	Siščani	1	6:50 - 7:45 sati; magla, 10 C		Plutajuća vegetacija 0%-25%	vodena površina prekriva 75% površine
23.9.2017	Siščani	2	7:45 - 8:15 sati; magla, 10 C		Tršćak 25%-50%	vodena površina prekriva 75% površine
23.9.2017	Siščani	3	8:15 - 8:35 sati; vedro, 15 C		Tršćak 25%-50%	vodena površina prekriva 75% površine
23.9.2017	Blatnica	4	8:35 - 9:15 sati; vedro, 15 C		Tršćak i stabla 50%-75%	vodena površina prekriva 100% površine
23.9.2017	Blatnica	5	9:15 - 9:50 sati; vedro, 15 C		Tršćak i stabla 25%-50%	vodena površina prekriva 50% površine
23.9.2017	Blatnica	6	9:50 - 10:10 sati; vedro, 15 C		Tršćak 0%-25%; plutajuća vegetacija 0%-25%	vodena površina prekriva 100% površine
23.9.2017	Blatnica	7	10:10 - 10:35 sati; vedro, 15 C		Bez vegetacije	vodena površina prekriva 100% površine
23.9.2017	Blatnica	8	10:35 - 11:25 sati; vedro, 15 C		Tršćak 0%-25%	vodena površina prekriva 50% površine

Tablica 6. Prikaz stanja staništa na području ribnjaci Sišćani i Blatnica za datum obilaska 14.10.2017. (6. obilazak)

Datum	Područje	Ploha	Vremenske prilike i trajanje obilaska cijelog područja	Zabilježeno uznemiravanje	Opis vegetacije na plohi	Opis količine vode na plohi
14.10.2017	Sišćani	1	7:50 - 8:45 sati; magla, 15 C		Bez vegetacije	vodena površina prekriva 50% površine
14.10.2017	Sišćani	2	8:45 - 9:15 sati; magla, 15 C		Tršćak 25%-50%	vodena površina prekriva 50% površine
14.10.2017	Sišćani	3	9:15 - 10:00 sati; vedro, 15 C		Tršćak 25%-50%	vodena površina prekriva 50% površine
14.10.2017	Blatnica	4	10:00 - 10:15 sati; vedro, 15 C		Tršćak i stabla 50%-75%	vodena površina prekriva 10% površine
14.10.2017	Blatnica	5	10:15 - 10:55 sati; vedro, 15 C		Tršćak i stabla 25%-50%	vodena površina prekriva 20% površine
14.10.2017	Blatnica	6	10:55 - 11:12 sati; vedro, 15 C		Tršćak 0%-25%	vodena površina prekriva 100% površine
14.10.2017	Blatnica	7	11:15 - 11:35 sati; vedro, 15 C		Plutajuća vegetacija 25%-50%	vodena površina prekriva 5% površine
14.10.2017	Blatnica	8	11:35 - 12:05 sati; vedro, 15 C		Tršćak 0%-25%	vodena površina prekriva 10% površine

1.2.2. Opis metode prebrojavanja ptica i rezultati

Ptice su prebrojavane uz pomoć dalekozora i digitalnog fotoaparata Olympus E-510 sa teleobjektivom 140-600mm ekvivalentno tijekom šetnje uz obalu ribnjaka. Točke prebrojavanja na pojedinim plohama nisu stalne nego se mjesto prebrojavanja prilagođava mjestu na kojem se ptice hrane ili/i odmaraju tijekom pojedinog obilaska. Rezultati prebrojavanja za ptice vodarice vrlo dobro opisuju stanje njihove brojnosti, ali ova metoda nije dobra za točnije određivanje brojnosti pjevica i ostalih skrovitih vrsta ptica koje se zadržavaju u gustom obalnoj vegetaciji (npr. tršćacima) pa to treba uzeti u obzir u kasnijim, eventualnim procjenama veličina populacija pojedinih vrsta.

Rezultati su prikazani u Tablicama 7. i 8., na način da se za pojedini datum za svako pojedino područje (u ovom slučaju ribnjak Siščani ili ribnjak Blatnica) navodi ukupni zbroj jedinki svake vrste opažene taj put na cijelom području. U **Dodatku 2.** ovog izvješća nalaze se tablice u kojima su prikazani rezultati prebrojavanja ptica za svaki datum, za svako područje, za svaku pojedinu plohu na tom području.

Tablica 7. Rezultati prebrojavanja ptica na području ribnjaka Siščani 2017. godine

Vrsta / Datum	Datum: 23.4.2017.	Datum: 13.5.2017.	Datum: 10.6.2017.	Datum: 12.8.2017.	Datum: 23.9.2017.	Datum: 14.10.2017.
<i>Accipiter gentilis</i>						1
<i>Accipiter nisus</i>					1	1
<i>Acrocephalus arundinaceus</i>		21	8			
<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>		2	4	2	2	
<i>Acrocephalus scirpaceus</i>			5			
<i>Actitis hypoleucos</i>		2		24	11	2
<i>Alcedo atthis</i>				1	1	1
<i>Anas crecca</i>				12		
<i>Anas platyrhynchos</i>	5	23	96	76	18	5
<i>Anas strepera</i>				12		
<i>Apus apus</i>				5		
<i>Ardea cinerea</i>	4	47	34	119	45	39
<i>Ardea purpurea</i>				2		
<i>Ardeola ralloides</i>				1		
<i>Aythya ferina</i>		63	16			
<i>Aythya nyroca</i>		26	7		9	4
<i>Buteo buteo</i>		1	1	1	2	4
<i>Calidris alpina</i>				1	6	
<i>Calidris minuta</i>				1	2	
<i>Charadrius hiaticula</i>					12	
<i>Carduelis carduelis</i>				3		
<i>Chlidonias hybrida</i>		2		8		
<i>Chlidonias niger</i>				1		
<i>Ciconia nigra</i>		1	17	1	1	
<i>Ciconia ciconia</i>		4	8	11		
<i>Circus aeruginosus</i>			1		1	
<i>Columba livia f. domestica</i>	8	5	42	12	15	4
<i>Columba palumbus</i>				1		
<i>Corvus corax</i>		4		2	2	
<i>Corvus cornix</i>	3	6	22	41		4
<i>Cuculus canorus</i>		2	2			
<i>Cygnus olor</i>		3	30	1	32	32
<i>Delichon urbicum</i>		13	13	20	125	
<i>Dryocopus martius</i>		1				
<i>Dendrocopos major</i>		2	2	3	1	
<i>Dryobates minor</i>			1			
<i>Ardea alba</i>	4	2	1	58	124	

Izvrješće o rezultatima monitoringa ptica na ribnjacima Sišćani i Blatnica 2017. godine

<i>Egretta garzetta</i>	2	30	70	134	21	
<i>Emberiza schoeniclus</i>						14
<i>Falco subbuteo</i>				1		
<i>Fringilla coelebs</i>		2	4			
<i>Fulica atra</i>	5	20	18	10	20	2
<i>Gallinago gallinago</i>				3	2	3
<i>Gallinula chloropus</i>		4	6	2		
<i>Garrulus glandarius</i>					1	1
<i>Haliaeetus albicilla</i>		2	5	4	5	3
<i>Hirundo rustica</i>		35	8	88	133	2
<i>Himantopus himantopus</i>				59	30	
<i>Lanius collurio</i>				6		
<i>Lanius excubitor</i>						1
<i>Larus ridibundus</i>	6	1	2	65	19	
<i>Limosa limosa</i>				1		
<i>Locustella luscinioides</i>			2			
<i>Luscinia megarhynchos</i>		3	2			
<i>Milvus migrans</i>		1		1		
<i>Motacilla alba</i>		2	4	16	9	
<i>Nycticorax nycticorax</i>	12	5	32	25	35	
<i>Oriolus oriolus</i>		1	2	1		
<i>Panurus biarmicus</i>						12
<i>Cyanistes caeruleus</i>				11	13	3
<i>Parus major</i>		4	35	16	16	34
<i>Passer domesticus</i>		50	25	102	106	64
<i>Passer montanus</i>		50	80			6
<i>Phalacrocorax carbo</i>			3	1	3	
<i>Phasianus colchicus</i>		1				1
<i>Phylloscopus collybita</i>			2			3
<i>Phylloscopus sibilatrix</i>					1	
<i>Phoenicurus ochruros</i>	1					
<i>Calidris pugnax</i>				1		
<i>Picus canus</i>			1	1		
<i>Platalea leucorodia</i>		35	2	45		
<i>Podiceps cristatus</i>		34	4			
<i>Recurvirostra avosetta</i>				5		
<i>Regulus regulus</i>				1		
<i>Remiz pendulinus</i>			1			4
<i>Riparia riparia</i>					8	
<i>Sitta europaea</i>		1	6	3	3	3
<i>Sterna hirundo</i>		6	1	56		
<i>Sturnus vulgaris</i>		8	52	7	9	
<i>Sylvia atricapilla</i>		1	6			
<i>Tachybaptus ruficollis</i>			3		11	16
<i>Tringa erythropus</i>				1		
<i>Tringa glareola</i>		3		21		
<i>Turdus merula</i>			1	1		
<i>Turdus philomelos</i>			2			
<i>Vanellus vanellus</i>		1	3	6		
Ukupno	50	530	692	1116	855	269

Tablica 8. Rezultati prebrojavanja ptica na području ribnjaka Blatnica 2017. godine

Vrsta / Datum	Datum: 23.4.2017.	Datum: 13.5.2017.	Datum: 10.6.2017.	Datum: 12.8.2017.	Datum: 23.9.2017.	Datum: 14.10.2017.
<i>Acrocephalus arundinaceus</i>		10	9			
<i>Acrocephalus palustris</i>		2				
<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	1	2	1			
<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	3		1			
<i>Actitis hypoleucos</i>	4			1	21	3
<i>Aegithalos caudatus</i>	11	3				
<i>Anas platyrhynchos</i>	19	10	18	51	74	61
<i>Anser anser</i>	1					

Izvrješće o rezultatima monitoringa ptica na ribnjacima Siščani i Blatnica 2017. godine

<i>Ardea cinerea</i>	34	25	30	11	45	137
<i>Ardea purpurea</i>	1		2	3		
<i>Ardeola ralloides</i>		2	4			
<i>Aythya ferina</i>	55	21	14			
<i>Aythya nyroca</i>	5	26	55		25	
<i>Botaurus stellaris</i>	1					
<i>Buteo buteo</i>	2	1	4	1	3	2
<i>Carduelis cannabina</i>				5		
<i>Carduelis chloris</i>		1	3	2		
<i>Charadrius dubius</i>		1				
<i>Chlidonias hybrida</i>		2				
<i>Chlidonias leucopterus</i>	5					
<i>Chlidonias niger</i>	20					
<i>Carduelis chloris</i>	1					
<i>Ciconia ciconia</i>	1	3				
<i>Ciconia nigra</i>	3	1	1			
<i>Circus aeruginosus</i>	3	2				
<i>Coccythraustes coccythraustes</i>			2			
<i>Columba livia f. domestica</i>		3		6		
<i>Columba palumbus</i>	2		2	1		
<i>Corvus corax</i>	1	1			2	1
<i>Corvus cornix</i>		6	14	8	6	8
<i>Cuculus canorus</i>	1	4	5			
<i>Cygnus olor</i>	36	91	28	2		11
<i>Dendrocopos major</i>	2	2	1	3	2	1
<i>Dryocopus martius</i>	1	1				
<i>Ardea alba</i>	22		39	44	3	44
<i>Egretta garzetta</i>	16	8	52	79	5	28
<i>Erithacus rubecula</i>	2					
<i>Falco subbuteo</i>	1					
<i>Falco tinnunculus</i>			1			
<i>Fringilla coelebs</i>	5	2	4			
<i>Fulica atra</i>	20	5				
<i>Gallinago gallinago</i>			2			8
<i>Gallinula chloropus</i>	1	5				
<i>Garrulus glandarius</i>			1	3	1	
<i>Haliaeetus albicilla</i>	6	3	5	1		6
<i>Hirundo rustica</i>	41	8	59	5	51	
<i>Hydrocoloeus minutus</i>	66					
<i>Jynx torquilla</i>	1					
<i>Lanius collurio</i>		2	8	14		
<i>Lanius excubitor</i>						1
<i>Larus ridibundus</i>		24		22	7	48
<i>Locustella luscinioides</i>		2	2			
<i>Luscinia megarhynchos</i>	2	3	1			
<i>Merops apiaster</i>		3				
<i>Milvus migrans</i>	2	1	1			
<i>Motacilla alba</i>	1		1			11
<i>Motacilla flava</i>	2		6			
<i>Nycticorax nycticorax</i>	3	4	1		1	
<i>Oriolus oriolus</i>		4	1	1		
<i>Cyanistes caeruleus</i>				1	3	3
<i>Parus major</i>	6	3	16	9	5	28
<i>Poecile palustris</i>					2	1
<i>Passer domesticus</i>	5	7	10	111	90	25
<i>Passer montanus</i>	15	54	44		5	30
<i>Phalacrocorax carbo</i>	7	4		14	6	10
<i>Phasianus colchicus</i>	2	1				3
<i>Calidris pugnax</i>	4					
<i>Phylloscopus collybita</i>	1		1			1
<i>Picus canus</i>	1	2				1
<i>Platalea leucorodia</i>	45	24	20	2		
<i>Podiceps cristatus</i>	13	26	27			1
<i>Remiz pendulinus</i>			2			2
<i>Serinus serinus</i>	1					
<i>Sitta europaea</i>				2		4

Izvješće o rezultatima monitoringa ptica na ribnjacima Siščani i Blatnica 2017. godine

<i>Spatula querquedula</i>	4					
<i>Sterna hirundo</i>	1	7	3	3		
<i>Streptopelia turtur</i>		2	6	2		
<i>Sturnus vulgaris</i>	3	46	37	120	50	8
<i>Sylvia atricapilla</i>	5	5	1			
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	6		3		8	9
<i>Tadorna tadorna</i>	1					
<i>Tringa glareola</i>	8			1		
<i>Tringa nebularia</i>	1					
<i>Turdus merula</i>	1		1			2
<i>Turdus philomelos</i>			1			
<i>Vanellus vanellus</i>		1	1			
Ukupno	534	467	551	528	415	498

1.2.3. Procjena gnijezdećih populacija

Procjena veličina gnijezdećih populacija napravljena je na temelju promatranja brojnosti pojedinih vrsta ptica močvarica u vrijeme gniježdenja (travanj, svibanj i lipanj) koje na samim ribnjacima imaju povoljna, dovoljno velika i neometana staništa za gniježdenje (plutajuća vegetacija, tršćaci i vrbici), kao i direktnim uočavanjem inkubacije na gnijezdima (ćubasti gnjurci, sive čaplje) ili mladih. Nije procjenjivana brojnost gnijezdeće populacije za one vrste koje gnijezde izvan granica samih ribnjaka (šume i poljoprivredne površine). Podaci o brojnosti gnijezdećih populacija tijekom monitoringa 2017. godine su prikazani u tablicama 9. i 10.

Tablica 9. Procijenjena gnijezdećih populacija na području ribnjaka Siščani 2017. godine

Vrsta	Minimalni broj gnijezdećih parova	Maksimalni broj gnijezdećih parova	Napomene
<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	19	40	
<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	1	10	
<i>Anas platyrhynchos</i>	10	20	
<i>Aythya ferina</i>	0	5	
<i>Aythya nyroca</i>	5	10	
<i>Circus aeruginosus</i>	1	1	
<i>Cygnus olor</i>	1	2	
<i>Fulica atra</i>	10	20	
<i>Gallinula chloropus</i>	3	15	
<i>Locustella luscinioides</i>	4	8	
<i>Podiceps cristatus</i>	0	0	Izostalo gniježdenje i same jedinke tijekom ljeta, uzrok nepoznat, stanište očuvano
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	1	5	

Tablica 10. Procijenjena gnijezdećih populacija na području ribnjaka Blatnica 2017. godine

Vrsta	Minimalni broj gnijezdećih parova	Maksimalni broj gnijezdećih parova	Napomene
<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	5	15	
<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	1	10	
<i>Alcedo atthis</i>	1	3	
<i>Anas platyrhynchos</i>	10	15	
<i>Aythya ferina</i>	0	5	
<i>Ardea cinerea</i>	40	50	
<i>Ardea purpurea</i>	2	2	
<i>Ardeola ralloides</i>	0	1	
<i>Aythya nyroca</i>	2	5	
<i>Ardea alba</i>	0	5	

<i>Circus aeruginosus</i>	1	2	
<i>Egretta garzetta</i>	5	10	
<i>Fulica atra</i>	10	20	
<i>Locustella luscinioides</i>	2	4	
<i>Nycticorax nycticorax</i>	5	15	
<i>Podiceps cristatus</i>	0	0	Izostalo gniježđenje i same jedinke tijekom ljeta, uzrok nepoznat, stanište očuvano
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	0	2	

2. Ocjena očuvanosti i ugroženosti područja ribnjaci Siščani i Blatnica

Ribnjaci Siščani i Blatnica, kao antropogena vlažna staništa, u vrlo su dobrom stanju očuvanosti zbog toga što su velikim dijelom obrasli u prirodnu vegetaciju, tršćake, vrbike i plutajuće vodeno bilje. Istovremeno, ribnjacima se gospodari s minimalnim uznemiravanjem ptica i drugih prisutnih vrsta. Sa sjeverne strane okruženi su stoljetnim hrastovim šumama, a s južne mozaičnim poljoprivrednim površinama, što sveukupno čini dobru podlogu za održavanje veće biološke raznolikosti na ovom području. Ovdje je popis utjecaja na ptice i njihov doseg.

Prvi utjecaj jesu regulirani i nedovoljno izdašni vodotoci s obzirom da se ribnjaci opskrbljuju vodom iz stalnih i povremenih pritoka rijeke Česme, a ne iz same rijeke. Za razliku od prošle godine koja je hidrološki i meteorološki bila prosječna, ovogodišnji zimski, proljetni i ljetni period obilježen je veliki izostatkom padalina. Istovremeno ljetni period u više navrata bio je popraćen nadprosječnim temperaturama što je izazvalo presušivanje ribnjaka, neuobičajeno dugotrajnu pojavu blatnih obala i otoka unutar njih, nemogućnost popunjavanja vodom onih ribnjaka isušenih za potrebe izlova ribe, te značajno uginuće ribe zbog nedostataka kisika u preostalim ribnjacima. Negativnan utjecaji koji su bili prisutni prošlih godina, vjerojatno će se ponoviti i idućih godina, naročito nakon što je izdana koncesija za obnovu i gospodarenje uzvodnim ribnjacima Narta slične veličine koji se vodom opskrbljuju na isti način iz istih izvora. Početkom godine najavljen je županijski projekt izgradnje akumulacije Samarica koja bi imala funkciju stvaranja rezervnog izvora vode za ove ribnjačarske komplekse. To može pomoći ublažiti učinke klimatskih promjena na ribnjake, ali ne i na okolne ekosustave, pa bi kao alternativu ili dopunu projektu prebalo predložiti hidrotehničke zahvate vraćanja prisutnih vodotoka u prirodno i doprirodno stanje radi ponovnog podizanja vodostaja rijeke Česme i pripadajućih podzemnih voda.

Ove godine nisu zabilježeni pomori riba ili školjkaša u okolnim vodotocima, za razliku od prošlih godina. Ovaj utjecaj može se ublažiti i ukloniti stalnim nadzorom kvalitete nadzemnih i podzemnih voda, te provođenjem mjera za zaštitu okoliša u poljoprivredi.

Treći utjecaj predstavlja provedba lovnih aktivnosti na samim ribnjacima, (dio plohe 2, plohe 3, 4 i 5). Za vrijeme monitoringa na ribnjacima nije zabilježen intenzivan lov. Nije poznato koristi li se za lov olovna sačma. Ovaj utjecaj može se ublažiti jedino nedvosmislenom zakonskom zabranom lova na ribnjacima koji se trenutno smatraju uzgajalištima ptica unatoč tome što ptice nije moguće ograditi ili na bilo koji način zadržati na njima. Također, moguće ga je ublažiti zamjenom lovnih aktivnosti promatračkim turizmom i fotosafarijima.

Četvrti utjecaj su krivolovne aktivnosti, koje na ribnjacima nisu uočene. U neposrednoj okolini ribnjaka, južno od prve i druge table promatranja, tijekom rujna i listopada u jutarnjim satima uočeno je korištenje vabilica s intenzivnim glasanjem prepelica, ali ne i krivolovci u samom krivolovu. Utjecaj krivolova na ovim područjima može se smanjiti povećanjem broja čuvara prirode unutar županijske javne ustanove za zaštitu prirode, sa

jednog na više njih, moguće dodatnom obukom lugara, lovočuvara, ribočuvara, poljoprivrednika i drugih, te boljom suradnjom s policijom i nadležnim inspekcijama.

Peti utjecaj odnosi se na gospodarenje poplavnim šumama hrasta lužnjaka u neposrednoj blizini ribnjaka koje predstavljaju vrlo važna staništa koja služe kao gnjezdilišta pticama grabljivicama poput orla štekavca i crne rode. Ove šume su ugrožene intenzivnim, jednodobnim načinom gospodarenja koje je u isključivoj funkciji proizvodnje drvne mase. Činjenica je da se dovršnim sijekom tj. čistom sječom takvih odjela na dugo razdoblje (50-100 godina) na vrlo velikim površinama u potpunosti gube sve prirodne vrijednosti vezane za stare sastojine, uključujući znatan dio biološke raznolikosti. Također, ove šumske sastojine čine sastavni dio velike krajobrazne vrijednosti ovog i šireg područja, što će doći do izražaja kada se sječom zahvate šumske površine uz same ribnjake. Moguće ga je ublažiti pružanjem odgovarajuće podrške Hrvatskim šumama u ispunjavanju ciljeva na koje su obavezane FSC certifikatom (npr. smanjenje površine odjela predviđenih za dovršni sijek).

Šesti utjecaj jesu turističke aktivnosti korištenjem pripadajuća infrastrukture na ribnjaku Blatnica. U tu svrhu u upotrebi su upravna zgrada, nadstrešnica za turiste i školske ekskurzije, poučne table i 4 ornitološke promatračnice. Javna ustanova vodi organizirane obilaske u edukacijske svrhe i provodi medijsku promidžbu koja je bila podržana turističkom zajednicom BBŽ. Među posjetiteljima su promatrači ptica iz Hrvatske i inozemstva, profesionalni fotografi, udruge za zaštitu prirode na obuci, te školske ekskurzije. Ove godine je Općina Štefanje provedbom strategije razvoja usvojila izmjene prostornog plana koji će na rubnom okolnom području omogućiti izgradnju objekata za potrebe ribolovnog turizma. Edukativne i medijske aktivnosti povećavaju senzibilitet javnosti za zaštitu prirode. Negativni utjecaj je nizak zbog malog broja nekontroliranih obilazaka ribnjaka, a koji bi mogli dovesti do značajnijeg uznemiravanja ptica. Moguće ga je ublažiti odgovarajućom organizacijom dolazaka posjetitelja radi ograničavanja njihove brojnosti i trajanja, hortikulturalnim uređenjem poučnih staza, nabavom promatračkih šatora radi maskiranja posjetitelja, te stručnim vođenjem posjetitelja na način da ne uznemiravaju ptice za vrijeme gniježđenja i hranjenja.

3. Sažetak

Monitoring ptica na ribnjacima Siščani i Blatnica provodjen je jednom mjesečno od travnja do listopada te od kolovoza do studenog tijekom 2017. godine. Izvršen je sukladno Autorskom ugovoru s Javnom ustanovom za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Bjelovarsko bilogorske županije. Ptice i staništa bilježena su pomoću digitalnog fotoaparata sa teleobjektivom, te dalekozorom. Prebrojavanje se obavljalo na ukupno 8 ploha.

U **Dodatku 1.** ovog izvješća nalaze se fotografije staništa. U **Dodatku 2.** ovog izvješća nalaze se tablice u kojima su prikazani rezultati za svaki datum, za svako područje, za svaku pojedinu plohu na tom području. Ukupno je zabilježeno 111 vrsta ptica na području (86 na ribnjacima Siščani i 86 na ribnjacima Blatnica). Od toga je 1 kritično ugrožena (šljuka kokošica), 9 ugroženih (čaplja danguba, žuta čaplja, velika bijela čaplja, eja močvarica, žličarka, patka kreketaljka, crna lunja, žalar cirikavac, brkata sjenica), 7 osjetljivih (siva guska, mala prutka, crna roda, vlastelica, mala bijela čaplja, štekavac, bregunica), 10 gotovo ugroženih (vodomar, patka pupčanica, patka njorka, sokol lastavičar, riječni galeb, gak, veliki vranac, kulik sljepčić, crevenokljuna čigra, bjelobrada čigra) (Crvena knjiga ptica Hrvatske, DZZP 2013.).

Rezultati pokazuju da promatrano područje predstavlja raznoliko stanište, gnjezdilište i mjesto za odmor za brojne ugrožene vrste ptica i na nacionalnom i na globalnom nivou, unatoč izrazitom i dugotrajnom antropogenom utjecaju. To naravno podrazumjeva i potrebu za dodatnim istraživanjem kako ptica (snimanje

gnijezdilišta bespilotnom letjelicom, prstenovanje u gnijezdima ili nakon hvatanja u ornitološke mreže) tako i ostale flore i faune. Od velikog značaja je sačuvati postojeća staništa i ljudske djelatnosti koje su ga oblikovale u trenutni oblik, ali uz pažljivo planiranje i provedbu mjera zaštite prirode. Pored toga poželjno je educiranje i okupljanje lokalnog stanovništva, civilnog društva, lokalne samouprave i državnih institucija oko adekvatne zakonske zaštite ovog područja sa ciljem očuvanja biološke raznolikosti i ljudskog društva kao jedne cjeline.

U Križevcima, 22.11.2017.